

тогавашния социалист. Знаем първия етап от неговия път.

Свикнал да чете много, в Сливен той няма достатъчно време, отрупан със служебна работа. „Аз съм зле, — оплаква се той в писмото от 4 януари 1898 г. — При тукашната станция имам свободно време колкото да не отвикна да чета“. Той работи и между колегите си телеграфисти, опитва се да ги запише за някои книги от Бакаловите библиотеки, но те, изглежда, не са се оказали отзивчиви, не обичали да четат. Изобщо социалистът Яворов не е доволен от Сливен. Тоя град му се вижда в застой след оная жива просветителна и организационна работа, която отличава Чирпан. „Сливен спи, — пише той. — Лятос си избрахме комитет, но до сега не се е свиквало ни едно общо събрание на партийните членове“ (к. м.). Тия думи са още едно неопоримо доказателство, че Яворов е по онова време не само социалист, но и партийен член. И когато се премества от родния си град в Сливен, той влиза и в тамошната партийна организация.

Оплакването, че в Сливен не му остава време за четене и че не се чувствава добре в тамошната среда, се повтаря и в други две негови писма, писани до другаря му Пейо Радев Гарвалов от Чирпан. Те представят интересни документи за душевното състояние на младия Яворов. В първото от тях, писано на 15 ноември 1897 г., той съобщава, че е зле: виждал ясно, че службата от ден на ден го убива. Но у него страда преди всичко идейникът. „Тук всичко е заспало, и нито надежда от сън мъртвешки да можеш свестен човек разбуди!“ — предава той своето недоволство с думите на Ботев. Непросветена, тъмна, еснафска, средата, в която живее, го отблъсква. Всичко, което го заобикаля, му се струва дотам малодушно, подло, дребнаво, че вгорчава окончателно дните му. „Човек неволно намира живота си, — четем по-нататък в писмото — неволно ръката се повдига към челото и настойчиво някак си иска да прекъсне нишката на този безцелен, омерзителен живот. Но. . . да живеят Бакхус и Венера!“ Интересно е, че сведенията, които имаме за Яворов в Чирпан, го представят като ентусиазиран младеж, а тук, в Сливен, той изпада в мрачни състояния. Той чувства някакво романтично противоречие между себе си и средата, в която се движи и работи. И тук още се проявява едно основно качество на неговата природа — да извежда всичко до край, до последния предел. Досадата от еснафщината на неговите колеги го довежда дори до мисълта за смърт. Нямаме сведения, че наистина „Бакхус и Венера“, т. е. веселието и любовта са го спасявали от мрачните мисли. Струва ми се, че това са по-скоро младежки словесни жестове, зад които не се крие никакво реално съдържание.

Това романтично настроение е предадено още по-подробно и още по-силно във второто писмо — от 5 декември 1897 г. То е богато от към данни за житейската и духовна биография на Яворов. Още когато е бил в Чирпан, той е имал намерение да се залови за някакъв превод, вероятно от руски, което между другото показва, че той е вече достатъчно усвоил тоя език. Но не можал да започне нищо, тъй като нямал време. Той се оплаква от